

Tilsyn med legepladser i dagpleje samt private pasningsordninger

Revideret september 2020

Forord

Alle børn skal kunne lege trygt på legepladserne i dagpleje/private pasningsordninger i Norddjurs Kommunes. Legepladserne skal derfor indrettes således, at der er mindst mulig risiko for, at børnene kommer til skade. Samtidig skal børnene have de udfordringer, de udviklingsmæssigt er parate til. Derfor skal der findes en balance, hvor legepladsernes udformning understøtter børnenes sundhed og trivsel – uden at der er risiko for alvorlige ulykker.

Nærværende retningslinjer gælder for både **kommunale dagplejere** og **private pasningsordninger**.

Lovgrundlag

Kommunalbestyrelsen har tilsynsforpligtelsen med sikkerheden på legepladser i kommunens dagtilbud – herunder legepladser i dagplejehjem og private pasningsordninger.

Ansvaret for legepladsernes sikkerhed ligger således først og sidst hos kommunalbestyrelsen. Varetagelsen af dette ansvar er i det daglige uddelegeret til aftaleholderen i de enkelte områder og børnebyer.

Det konkrete tilsyn med legepladsen tager afsæt i Dansk Standard DS/EN 1176-1 og Dansk Standard DS/EN 1177 samt Sundhedsstyrelsens håndbog om hygiejne og miljø i dagtilbud.

Hvem fører tilsynet?

Tilsynet med legepladserne føres af Norddjurs Kommunes dagplejepædagoger.

Tilsynet sker mindst 1 gang årligt. Der udarbejdes en rapport for tilsynet.

Det er aftaleholderen i det pågældende område eller børneby, der har ansvaret for at planlægge tilsynet.

Derudover skal dagplejeren/den private børnepasser dagligt føre tilsyn med, at legepladsen er sikker – herunder at udbedre fejl, der kan være farlige for børnene.

I særlige tilfælde kan tilsynet af de kommunale dagplejere/private børnepassere efter en konkret, individuel vurdering af sikkerheden i hjemmet dispensere fra de generelle retningslinjer for tilsyn med legepladsen, såfremt det vurderes, at sikkerheden er forsvarlig. Det er skole- og dagtilbudschefen, der i samråd med aftaleholder og legepladsinspektør beslutter, om der kan gives dispensation.

Selve tilsynet

Retningslinjerne for tilsynet omfatter det godkendte udendørs legeområde af dagplejerens/den private børnepassers matrikel. Det øvrige område er dagplejerens/den private børnepassers private have, og dette område er således ikke omfattet af retningslinjerne.

Der skal være en klar adskillelse mellem den private del af haven, og den del af haven, der er godkendt til dagpleje/privat pasningstilbud.

Adskillelsen har form af et lukket fast hegn på 150 cm eller over, som ikke indbyder til klatring. Hegnet skal flugte med grunden, så børnene ikke har mulighed for at kravle under. Hvis der er en låge, skal denne være aflåst så børnene ikke selv kan åbne lågen. Lågen skal desuden være monteret med en fjeder påvirkning.

Hvis der er adgang til den private del af haven fra godkendte indearealer, skal døren være låst og den skal være monteret med en låsemekanisme, som kun voksne kan åbne - f.eks. en krog - i hovedhøjde.

Nedenfor er oplistet nogle af de væsentligste retningslinjer for tilsynet med legepladsen. Listen er ikke udtømmende, idet tilsynet skal imødekomme alle krav i standarden og håndbogen.

Vand

Af hensyn til drift, renholdelse og sikkerhed anbefaler Sundhedsstyrelsen, at der ikke findes pools, soppebassiner og lignende i forbindelse med legepladser i dagtilbud. Nedenstående retningslinjer skal efterleves i det område af haven, som er godkendt til brug i dagplejen/den private pasningsordning:

- Bassinet skal være indhegnet med et lukket fast hegn på 150 cm eller over, som ikke indbyder til klatring. Hegnet skal flugte med grunden, så børnene ikke har mulighed for at kravle under. Lågen skal være aflåst så børnene ikke selv kan åbne lågen. Lågen skal desuden være monteret med en fjeder påvirkning.
- Hvis bassinet er forsynet med fast kant skal stige, trappe, stole eller lign. opbevares et andet sted end i umiddelbar nærhed af bassinet

- Bassinet må ikke på noget tidspunkt benyttes i den tid, børnene opholder sig hos dagplejeren/den private børnepasser.
- Der skal indgås kontrakt mellem dagplejer/privat børnepasser og aftaleholderen om overholdelse af ovenstående forhold.

Fiskedamme eller fuglebassiner med vanddybde over 10 cm. skal sikres med et RIU-net, maskestørrelse 5x5 cm i vandets overflade, max 2 cm under overfladen. Dimensionen på RIU-nettet aftales individuelt. Dammen/bassinet skal være indhegnet med 150 cm fast hegn.

I øvrigt skal alt vand f.eks. regnvandssamlere sikres med aflåst låg og som udgangspunkt være placeret uden for børnenes legeområde.

Bassiner og pools der er placeret i dagplejerens/den private børnepassers private have, må ikke benyttes af de børn, der er tilknyttet dagplejen/den private pasningsordning. Hvis bassin og/eller pool benyttes af dagplejerens/den private børnepassers egne børn eller andre børn indenfor åbningstiden kræver det, at børnene er under opsyn af andre voksne end dagplejeren/den private børnepasser

Legeredskaber

Legepladsen og legeredskaberne skal sikres, så der ikke opstår farlige situationer eller uheld. Derfor skal tilsynet blandt andet sikre:

- At der ikke opstår farlige situationer ved fastklemning af hoved, fingre, fod, tøj eller hele kroppen. For at undgå såkaldte "hovedklemfælder" skal åbninger være *enten* mindre end 8,9 cm (så barnets hoved ikke kan komme igennem) *eller* større end 23 cm (så barnets hoved ikke kan sidde fast), hvis åbningen er placeret mere end 60 cm over underlaget. For at undgå at barnets fingre kan komme i klemme, må åbninger ikke være mellem 8 og 25 mm.
- At underlaget under legeredskaber har støddæmpende egenskaber (f.eks. velplejet græs eller muld).
- At sideafskærmninger og håndlister på redskaber er hævet over underlaget på mere end 60 cm.
- At der er et fornødent frirum rundt om redskaberne.
- At der ikke er skarpe eller spidse genstande som et barn kan rive sig på eller sidde fast på.
- At legehuse har mindst to adgangsåbninger, hvis huset er dybere end to meter. Åbningerne må ikke være under 50 cm.
- At faldhøjden på en gynge aldrig overstiger 3 meter, mens frihøjden fra sæde til jord skal være mindst 35 cm eller 40 cm hvis du bruger et bildæk som sæde.
- At rutsjebanens udløbsområde højst falder 10 % og skal være mindst 30 cm langt. Banens bredde skal være under 65 cm eller over 95 cm. Rutsjebanens sider skal have en højde på mindst 10 cm. ved en faldhøjde på max. 120 cm.
- At der ikke er defekte dele på redskaberne.
- At der ikke er råd i træværk som kan forårsage brud.

Endelig må trykimprægneret træ til legeredskaber kun anvendes med kvalitetsmærket NTR-A (med jordkontakt) eller NTR-AB (uden jordkontakt).

Trampoliner

Børn må ikke benytte/lege på trampoliner i den tid, de opholder sig i dagplejen/den private pasningsordning i Norddjurs Kommune. Hvis dagplejeren/den private børnepasser har en trampolin i den godkendte del af haven, skal det sikres, at børnene ikke kan bruge den – f.eks. ved at fjerne stige eller andre opklatringsmuligheder.

Små trampoliner (trampetter) kan dog bruges som sanse- og motorikredskab. Små trampoliner er typisk 80-125 cm i diameter og har en højde på op til 25 cm. Ved brug af små trampoliner (trampetter) skal dagplejeren/den private børnepasser være til stede for at kunne støtte barnet.

Giftige planter

Træer, buske, planter og urter med giftige bær og andre giftige plantedele bør ikke findes i den del af haven, der er godkendt til børn i dagpleje/privat pasningsordning. Der skal derfor være skærpet opmærksomhed på giftige planter.

Blandt de almindeligste giftige planter i haver er guldregn, liljekonval, pebertræ, buksbom, kristtorn og taks de farligste. Derudover bør barkflis fjernes under legeredskaber, da det udvikler svampesporer, når børnene bevæger sig på det.

For yderligere oplysninger om giftige planter henvises til Fødevestyrelsens mere udtømmende liste:

[https://www.foedevarestyrelsen.dk/Foedevarer/planteliste/Sider/Plantelisten til privat brug.aspx](https://www.foedevarestyrelsen.dk/Foedevarer/planteliste/Sider/Plantelisten%20til%20privatbrug.aspx)

Hvis et barn har spist giftige planter eller andet, kan Giftlinjen kontaktes for råd og vejledning på telefon 82 12 12 12.

Dyr i haven

Hvis dagplejeren/den private børnepasser har større dyr som f.eks. køer eller geder skal disse være indhegnet på forsvarlig vis, så børnene ikke kan komme ind til dem. Børnene må gerne komme med ud og kigge på dyrene og eventuelt fodre dem under forudsætning af, at dagplejeren/den private børnepasser har skærpet opmærksomhed på deres sikkerhed. Ligeledes skal der være skærpet opmærksomhed på børnenes håndhygiejne herefter.

Mindre dyr som f.eks. høns og kaniner skal hegnes ind på en sådan måde, at børnene ikke kan komme i kontakt med dyrene, uden at dagplejeren/den private børnepasser deltager. Besøg og omgang med dyrene kan finde sted som en pædagogisk aktivitet og med en skærpet opmærksomhed på børnenes sikkerhed samt efterfølgende håndhygiejne.

Sandkasser

Kvaliteten af sandet i sandkassen skal være højt. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at både fritliggende sand og sandet i sandkassen udskiftes mindst én gang om året og i øvrigt efter behov.

Sandkassen skal holdes fri for fremmedlegemer.

Det anbefales, at der bruges rent strandsand eller certificeret sandkassesand i sandkasser. Bakkegrus frarådes på grund af risiko for forurening. Af samme grund frarådes andre former for forurenede sand, herunder sand fra industriel produktion eller fra sandblæsning til dette formål.

Sandkassen tildækkes med et kraftigt net, når den ikke er i brug. Presenning frarådes til formålet.

Bålsteder

Der må gerne benyttes bålsteder til eksempelvis snobrødsbagning og lign. i dagplejen/den private pasningsordning – under forudsætning af, at der er skærpet opmærksomhed på børnenes sikkerhed, imens denne aktivitet står på. Der skal være brandtæppe og/eller brandslukker til stede i forbindelse hermed.

Ved anvendelse af bålsteder skal det sikres, at børnene sidder udenfor røgrætningen og at de generelt opholder sig i sikker afstand fra bålet.

Der må kun anvendes tørt og rent træ ved afbrænding.

Øvrige retningslinjer

Det er ikke tilladt at anvende følgende elementer på legepladser i dagpleje/private pasningsordninger, imens børnene er til stede:

- Haveolielamper
- Jernbanesveller
- Telefonpæle

Råd og vejledning

Alle dagplejepædagoger og aftaleholdere indbydes 1 gang årligt til et kursus omkring legepladssikkerhed i dagpleje/private pasningsordninger. Kurset afholdes af Norddjurs Kommunes legepladsinspektør. Formålet med kurserne er at klæde dagplejepædagoger og aftaleholdere på i forhold til fortolkning af reglerne for tilsynet samt skabe et forum for videndeling mellem de forskellige områder.

Ud over de årlige kurser har dagplejerne, private børnepassere, dagplejepædagogerne og aftaleholderne altid mulighed for løbende at kontakte Norddjurs Kommunes legepladsinspektør for råd og vejledning.